

Президентимиз 2005 йил 7 февралда ўқуматнинг янги таркиби билан ўтказилган амалий

енгашда давлат аппарати оқимларига қўйилган оссий иккита мужми мезон аққидда атрофлича тўхталди. Жумладан, биринчи та-

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

бўзишларга йўл қўйилган- лиги оқбаттада 2003 йилда нефть маҳсулотлари бозо-

Ушбу ҳолат бўйича Бош прокуратура томондан қўзғатилган жиноят ишлар

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

зифани суиистеъмол қилиш- холатлари фош этилиб, жин-

Мавлўми бўлишича, ушбу тизимда кадрларни танлаш,

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

матов, Фозилжон Юсупов- дан пора олган бўлса, "Дек-

Самарқанд туманида 1992 йилдан 2003 йилга қадар

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

ган катта миқдордаги пул- ларни улар қаердан олиш-

Ушбу ҳолат бўйича Бош прокуратура томондан қўзғатилган жиноят ишлар

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

Ш.Ақбаров ва Д.Тиллаев эса хусусий фирмалар то-

Қўл оғалларда давлат мансабдорларининг ҳуқуқ саводсизлиги, қонунчилик

Давлат хизматчиларининг фаолиятига уларнинг айнан шунда шу талабларга қай да арабада амал қилётганига баҳо берилиши бе-

Ортбошимизнинг бу авф ҳақида олоҳлантириб, Коррупция, энг аввало, уштан жинной тўзимлар- а мададкор бўлиш ёки

ҚОНУН ОЛДУҚИДА БАРҶА БАРОБАР

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламдаги ислохотлар бугунги кунда янги босқинга қадам қўйди. Миллий қонунчилик ва халқаро андозалар талаблари доирасида ўтказилган сайловлар асосида парламентимизнинг Конунчилик палатаси ва Сенати шакллантирилди. Давлатимиз раҳбари Ислоом Каримов томонидан ислохотларнинг янги босқинида бош мақсад – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этиш эканлиги таъкидланди.

Жиний жавобгарликка ортилган мансабдор шахсларнинг дерали тенг ярми мулкни талон-торож қилганлиги, ҳар бештадан биттаси — мансаб ваколатларини хувиестермоқ қилганлиги ва дерад еттиладан бири — по-ахурулик учун судга берилган.

Мансабдорлик жиноятлари оқибатда жиддий иқтисодий зарар етказилмоқда, 2004 йилда бу ракам қарийб 5 млрд. сўмга етди. Қурилуш чоралар туфайли айбдорлар ҳисобидан 12 млрд. ўзгичлик иқтисодий зарар олинди.

Аҳолининг турмуш шароитини яхшилаш, юртимиз иқтисодий ва оқошганлиги ва сақлаш борасида ҳалол рафқдорона меҳнат қилган давлат хизматчилари ва ўқилгани тавқиллашимиз керак. Лекин, гурч қурмақиз булмаганидек, давлат вақилчилари орасида ҳам қилган билдирилган юқак шонинчи суиестермоқ қилган, етгалиб турган лаворавимидан гаразли мақсадларга фойдаланаётган, Юрторавимини таъбири билан айтганда, "ёғни ердан ўзилган" тоқ шахслар, афсуски, уч-тоқ турди. Бундай шахслар, албатта, конун олдидаваб бериши муқаррар.

Масалан, "Ўзбекнефтгаз" иқтисодий холдинг компаниялиги тизимида нефтни қайта қиллаб чиқариш заводларидаи хомашё билан тўлиқ таърилмаганлиги, соҳада рақиллаш ва бошқа конун-

бош бошқармаси бошлиғи М.Рўзимуротов ва бошқалар томонидан ветеринария препаратларини ҳаққимиз нархидан қиммат баҳоқларда сотиб олинини натижа-сида бюджетга 80 млн. сўмдан кўл моддий зарар етказилган. Ушбу ҳолат юза-сидан жиноят иши қузғати-либ, тергов жараёнида дав-лат ҳазинасининг маблагини айбдор шахслардан тўлиқ ундирди ва уларнинг жи-ний жавобгарлик масала-си ҳал қилинди.

Таъхилларга қўра қил-лоқ ҳўжалиғида содиқ етгилётган конунбузқилиш-лар ҳамон давом етмоқда. Жоқларда ердан фойде-лаишда амалдаги конунсу-лаблари бузилмоқда. Таби-ий ресурсларга ҳўжасизлар-ча муносабатда бўлиш ҳол-лариға тўлиқ чек қўйилма-япти. Бу соҳада конунийлик ва адолатни таъминлаш учун биринчи навбатда му-тасадди вазирилқилар, ҳоқимлар ва назорат идо-ралари ўзларига юқатилган вазифаларға виждонан, масъулият билан ёндошиш-лари зарур.

Албатта, давлат хизматчи-лари ҳаққида суд юристлар экан, аввало, қўра юристлар ёрлаш масаласиға жиддий эътибор қарағиш лозим. Фақат жорий йилнинг ўзи-да прокуратура органлари томонидан ўрта махсури, қасб-хўнар таълими тизими-да ўтказилган текширишлар натижасида қатта миқдорда-ги талон-торожлиқлар, ва-

рат қилғиш масаласи ҳам мустаҳкамлаб қўйилганни унгиб қўймоқдалар. Шун-дай ҳоқимлар ҳам борки, улар ўз атрофиға конунсуз бўлук ва қўрасталарини ҳар қандай ишлар билан бажарувчи шерқларини йиғиб, ҳулуда содиқ бўла-ётган конунбузқиш ва адо-латсизлиқларға ўзлари раҳ-барлик қилғиш дараҳасиға-ча етган.

Фарғона вилоятидаги Риштон туманиға ҳоқимлик қилган А.Исоқов туманни-кичқимойи-иқтисодий ва ма-даний соҳаларини ривож-ланғириш чораларини қуриш ўрниға, манманлик-ка берилми, одамларға бе-ғалд муносабатда бўлиб, иланфаатларини ҳамма нарсадан устун қўилганиги учун охир-оқибат ўзоқ муд-датға қамалди. Бу сообқ раҳбар аетрофита шахсан ўзиға содиқ одамларни йи-ғиб, қўл остидағиларға тур-ли таъсир ва таъйилқилар ўлкаши йўли билан туман-тини вуқудға келғириган. У тумандағи "Қайрағи" қиш-лоқ фуқаролар йиғини раи-сини ҳақорат қилғиб, ўриб, унға тан жараҳати етказган. Бу ҳолат бўйича ўтказилган тергов давомида А.Исоқов-нинг бошқа жиддий кирди-корлари ҳам аниқланди. У ўз етгалиб турган мансаби-ни шахсий бўйлик ортти-риш йўлида суиестермоқ қилғиб келган. Ҳоқими туман-дағи ширкат ҳўжалиқлари бошқаруви раислиғиға та-йинлаш эвазига Рўзали Ма-

расини конунсуз равишда ўғлиға берғиб қўйган.

Тергов даврида ҳоқим-нинг ўғли томонидан 5 йил давомида фойдаланиб кел-линган автомашинанинг конуний эвасиға қайтарил-ши таъминланди, ҳоқим эса суд ҳўқми билан озодлик-дан маҳрум етилди.

Наманган вилоятида ҳоқим бўлиб ишлаган Т.Жабборов ҳам ўз хизмат вазифасиға лоққидлик би-лан муносабатда бўлиб, қариндош-уруғчилик иллати таъсирлиға тушиб қолгани-ги оқибатида иқтисодийта жиддий зарар етказган. Олиб борилган тергов на-тижасида Т.Жабборовнинг ўз айбони тўлиқ иқдор ва пушаймон бўлганлиги, бош-ка айбдорлар билан бири-лиқда давлатға етказилган моддий зарарни тўлиқ қоп-лаганлиги эътиборға оли-ниб, у Ўзбекистон Респуб-ликаси Президентининг ам-ниестиға асосан жино-ий жавобгарлиқдан озод етилди.

Албатта, бошқа соҳалар-да ҳам ўз шаъниға доғ ту-ширган, мансаб ваколатла-ридан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланган раҳ-барларға конуний чоралар қўрилмоқда. Лекин масала-нинг яна бир муҳими, муло-ҳаза қилғиш лозим бўлган жиҳати бор. Ҳўш, раҳбар-нинг конунсуз талабларини ҳозиржавоблик билан ба-жарган муғассадди ходимлар-нинг ҳарақатиға қандай изох бериш мумкин? Ҳоқимға ёки бошқа раҳбарға берил-

ходимларининг фаолиятиға ҳам баҳо бериш лозим. Аф-суски, сўнги икки йилнинг ўзида конун устуворлиғини таъминлаш масъулияти юқ-латилган бундай шахслар-дан 908 нафарининг турли жиноятлари фош етилди. Уларнинг 153 нафари рес-публика ва вилоят миқёси-да, қолганлари туман-ша-харларда ишлаган ҳодим-лардир.

Масалан, фуқаролик иш-лари бўйича Навоий вилоят-ти судининг судьяси Г.Рўзи-ева, Навоий шахар проку-ратураси қатта терговчиси К.Аҳмедов, Андижон вилоят-ти, Қўрағонға тумани про-куратураси ҳўзурдағи со-лар ва валяотға оид жино-ятларға қарши қурашиш бўлими суриштирувчиси А.Султонов, Қўсон тармоқ транпорт ички ишлар бўли-мининг Марғилон бўлима-си ходимлари Р.Қаримов ва М.Усмонов, Сирдарё вило-яти давлат боҳқона бош-қармаси бош инспектори Р.Мансуров, Бектемир туман-ни давлат солиқ инспекция-си қатта инспектори У.Му-ратовлар пора олиш жино-ятини содиқ етганлиги учун жиний жавобгарликка тор-тилди.

Қасби тумани ички ишлар бўлими қатта инспектори Б.Маманов фуқаро К.Т.Тош-муродовни ўғрилқида гумон қилғиб, ўриб тан жараҳати етказганлиги ва уни конун-ға ҳиллоф равишда ушлаб турганлиғи, шунингдек, Қўсон шахар давлат солиқ инспекцияси инспекторлари

риш ва тасарруф қил-ларини муумий йиғилди, қарори билан ҳал етилди, ни унгиб қўйган ёки назаа га илмалган қўринди.

Маълумки, демократ-ислохотлар ва иқтисодий ён-да бозор муносабатлар-нинг ривожланиши бар соҳаларда иқро интизом-ни қулайтириши, давл-органлари фаолиятини пу-та ташқил етишини ҳам-давлат хизматчиларини қасб маҳорати ва уларни-шаҳсий жавобгарлиғини оширишини талаб қилди. Борда ҳўққини мухофа-қилувчи идораларнинг жо-моатчилик билан ҳамко-лиқни қулайтириш, шўх орасида ҳар қандай лав-зимдағи мансабдор шах-лар томонидан конунини бузқилишиға нисбатан мур-сасқилиқ муҳитини яратди чораларини қўриши до-зарб масалалар.

Ўз навбатида фуқарола-да ҳам ўз ҳақ-ҳўққиларини конун доирасида талаб қилғиш ҳиссининг юқор бўлишиға эришини муҳимли-гини таъқидлағимиз кенал-Узбекистон Республикасида Жиноят кодексинини 10-моддасида "қилмишди-жиноят тарқибининг маъжуд-лиғи аниқланган ҳар би-шахс жавобгарликка торти-лиши шарт", деб қатъий белғиланган. Демак, давлат хизматчиси ҳар қандай конуний қилмиш учун жо-зонини муқарраллиғини тўлиқ англаб еғиши лозим. Зеро, конун олдида бар-баробардир.